

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 11** Εισαγωγή
- 12** ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ
Η ιστορία του μπάσκετ στην Ελλάδα
- 14** ΤΑ ΠΕΤΡΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ
Από τη δεκαετία του '30 στη μεταπολεμική περίοδο
- 16** ΔΕΚΑΕΤΙΑ '60
Όνειρα και ελπίδες
- 18** ΔΕΚΑΕΤΙΑ '70
Οι πρώτες διακρίσεις
- 20** ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ
- 22** ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80
Ο θρίαμβος του 1987
- 24** Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ
- 26** ΕΥΡΩΜΠΑΣΚΕΤ 1987
- 42** Ο ΧΡΥΣΟΣ ΤΕΛΙΚΟΣ
- 44** ΠΟΡΤΡΕΤΟ
Κώστας Πολίτης
- 46** ΠΟΡΤΡΕΤΟ
Παναγιώτης Γιαννάκης
- 48** ΠΟΡΤΡΕΤΟ
Νίκος Γκάλης
- 50** ΠΟΡΤΡΕΤΟ
Παναγιώτης Φασούλας
- 66** ΠΟΡΤΡΕΤΟ
Φάνης Χριστοδούλου
- 68** ΕΥΡΩΜΠΑΣΚΕΤ 1989
- 70** ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ
- 74** Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΤΕΛΙΚΟΣ
- 76** ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90
Σε πτωτική πορεία
- 78** ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΑ

ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΑ	80
ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ 1996	82
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '00 Η «χρυσή» εποχή του ελληνικού μπάσκετ	84
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ 2001	86
ΕΥΡΩΜΠΑΣΚΕΤ 2003	88
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ 2004	90
ΕΥΡΩΜΠΑΣΚΕΤ 2005	92
ΠΟΡΤΡΕΤΟ Μιχάλης Κακιούζης	98
ΠΟΡΤΡΕΤΟ Λάζαρος Παπαδόπουλος	100
ΠΟΡΤΡΕΤΟ Γιάννης Μπουρούσης	104
ΠΟΡΤΡΕΤΟ Δημήτρης Διαμαντίδης	106
ΠΟΡΤΡΕΤΟ Βασίλης Σπανούλης	112
ΜΟΥΝΤΟΜΠΑΣΚΕΤ 2006	122
ΕΥΡΩΜΠΑΣΚΕΤ 2007	124
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ 2008	126
ΕΥΡΩΜΠΑΣΚΕΤ 2009 Χάλκινο με επίστρωση... χρυσού!	128
ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ	130
Index	132
Αρχειοθήκη Στατιστικά, στοιχεία και ρεκόρ	154
Χρονολόγιο Οι «σταθμοί» στην ιστορία της Εθνικής Ελλάδας	156
Βιβλιογραφία	158

ΗΡΘΑΜΕ ΓΙΑ ΝΑ ΤΟ ΓΙΑΡΟΥΜΕ
ΚΑΙ ΘΑ ΤΟ ΚΑΝΟΥΜΕ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΑΚΤΟΤ

1

FIBA
EUROPE

We Are Basketball

Η «ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ»

Η εθνική ομάδα μπάσκετ, η «επίσημη αγαπημένη» των Ελλήνων φιλάθλων περισσότερο από δύο δεκαετίες, κλείνει... αισίως 73 χρόνια ζωής. Ήταν 25 Ιουνίου του 1936, όταν η Εθνική Ελλάδα έδινε το πρώτο παιχνίδι της ιστορίας της απέναντι στην Εθνική Τουρκίας. Ήταν η εποχή που το ελληνικό μπάσκετ έκανε προπονήσεις σε ανοικτούς χώρους. Στην πορεία η Εθνική μεγάλωσε, πήρε μετάλλιο το 1949 στο Κάιρο, πέρασε μια «εφηβική» τριακονταετία μέχρι να «ψηλώσει» και να σταθεί στα δικά της πόδια και ξαφνικά ένα ζεστό βράδυ του Ιουνίου του 1987 απέκτησε θάρρος και θράσος και πήρε τον τίτλο της πρωταθλήτριας Ευρώπης. Κι από τότε δεν κοίταξε ποτέ πίσω.

Μια περίοδος επτά και κάτι δεκαετιών συμπληρώθηκε γεμάτη νίκες, ήττες, πανηγυρισμούς, κλάματα, ελπίδες, απογοητεύσεις αλλά και δεκάδες αξέχαστες στιγμές. Από το 1936 μέχρι και σήμερα άλλαξαν πολλά. Από τα ανοικτά γήπεδα της Κωνσταντινούπολης, που η Εθνική έκανε το ντεμπούτο της, περάσαμε στα υπερσύγχρονα στάδια, όπως αυτό της «Μπεογκράτσκο Αρίνα» στο Βελιγράδι, όπου επέστρεψε στην κορυφή της Ευρώπης.

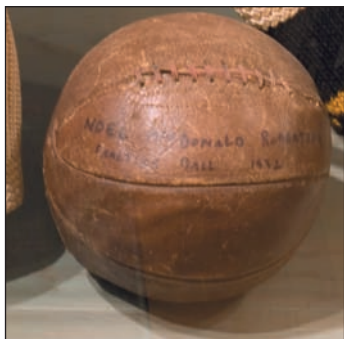
Η Εθνική Ελλάδα –και μαζί της όσοι φόρεσαν τη φανέλα της τα τελευταία 73 χρόνια– μπορεί να υπερηφανεύεται ότι έχει μεγαλώσει με τα κατορθώματά της γενιές και γενιές Ελλήνων φιλάθλων. Ήταν άλλωστε το πρώτο αντιπροσωπευτικό συγκρότημα ομαδικού αθλήματος που έφερε χρυσό μετάλλιο στην Ελλάδα. Οι ήρωές της με τα χρόνια μεγάλωναν και έδιναν τη θέση τους στους επόμενους, αλλά τα «έργα» τους στους αγωνιστικούς χώρους έκαναν εκατομμύρια Έλληνες να πανηγυρίζουν στους δρόμους τη μία επιτυχία μετά την άλλη και χιλιάδες παιδιά να πιάσουν την πορτοκαλί μπάλα στα χέρια τους γοητευμένα από τις προσπάθειές τους. Άλκης Αγγέλου, Φαίδων Ματθαίου, Γιώργος Κολοκυθάς, Γιώργος Τρόντζος, Γιώργος Αμερικάνος, Βασίλης Γκούμας, Απόστολος Κόντος, Τάκης Κορωναίος, Στηβ Γιατζόγλου, Νίκος Γκάλης, Παναγιώτης Γιαννάκης, Φάνης Χριστοδούλου, Παναγιώτης Φασούλας, Γιώργος Σιγάλας, Φραγκίσκος Αλβέρτης, Νίκος Οικονόμου, Δημήτρης Διαμαντίδης, Θοδωρής Παπαλουκάς και η χρυσή λίστα συνεχίζεται.

Αυτή η ιδιαίτερη ιστορική διαδρομή, από τη δεκαετία του '30 μέχρι και σήμερα, καταγράφεται χωρίς ακρότητες και υπερβολές αλλά με ευαισθησία και ερευνητική ματιά για τις μικρές λεπτομέρειες πίσω από τα γεγονότα και τα πρόσωπα που έκαναν τη μεγάλη διαφορά φορώντας τη γαλανόλευκη φανέλα με το εθνόσημο.

Για εκείνους που ήταν «Για Πάντα Πρωταθλητές».

Η έκδοση που κρατάτε στα χέρια σας είναι ένα ολοκληρωμένο έργο για την εθνική ομάδα μπάσκετ. Είναι ο τέταρτος τόμος της νέας σειράς του ΣΚΑΪ-βιβλίο, που φιλοδοξεί να καλύψει σταδιακά την ιστορία του ελληνικού αθλητισμού στην Ελλάδα. Ένας ακόμα σταθμός μιας συναρπαστικής διαδρομής μέσα από τη μαγεία του αθλητισμού.

Η ιστορία του μπάσκετ στην Ελλάδα

Ο Τζέιμς Νείσμιθ, καθηγητής Γυμναστικής στο Πανεπιστήμιο του Σπρίνγκφιλντ, επινόησε το μπάσκετ όταν λόγω κακοκαιρίας έπρεπε να γυμνάσει σε κλειστό χώρο τους μαθητές του. Δύο κοφίνια στον τοίχο, μια μπάλα και... γράφτηκε ιστορία. Ο Μάικ Στεργιάδης ήταν ένας από τους μαθητές του Νείσμιθ. Και όταν πια επέστρεψε στην Ελλάδα, έφερε μαζί του και το άθλημα που έμελλε πολλές δεκαετίες αργότερα να γίνει αυτό που χάρισε τεράστιες επιτυχίες στη χώρα μας. Με δύο καρέκλες στερεωμένες ανάποδα σε τοίχους και με μία μπάλα ποδοσφαίρου, τα μέλη της Χ.Α.Ν. είχαν την πρώτη τους επαφή με το μπάσκετ. Σταδιακά, άρχισε και μια οργανωμένη προσπάθεια διάδοσης του αθλήματος σε σχολεία και συλλόγους, παράλληλα και με τη διοργάνωση αγώνων. Το 1920 στη Σμύρνη αναφέρεται το πρώτο τουρνουά μπάσκετ, με τον Πανιώνιο να αναδεικνύεται νικητής μεταξύ πέντε ομάδων. Το 1924, υπό την αιγίδα της Χ.Α.Ν. (Χριστιανική Αδελφότητα Νέων), διοργανώθηκε το πρώτο Πρωτάθλημα Αθηνών με νικήτρια την Α.Ε.Κ. Επίσημα, πάντως, το μπάσκετ «αναγνωρίστηκε» το 1927, όταν ο Σ.Ε.Γ.Α.Σ. συγκρότησε την πρώτη Τεχνική Επιτροπή του μπάσκετ, αποτελούμενη από τους Απόστολο Νικολαΐδη, Νικόλαο Λορέντη, Γιώργο Λιβαδά, Δημήτρη Λέζο και Κωνσταντίνο Καλούδη. Το 1929 διοργανώθηκε το πρώτο πρωτάθλημα με συμμετέχοντες τους Πανελλήνιο, ο οποίος και το κατέκτησε, Εθνικό Αθηνών, Νέους Βύρωνος, Χ.Α.Ν., Α.Ε.Κ., Σχολή Ευελπίδων και Πανιώνιο. Τον επόμενο χρόνο, διεξήχθη στη Θεσσαλονίκη το πρώτο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα, με συμμετοχές της πρωταθλήτριας Αθηνών, Νήαρ Ηστ, και του Πανιωνίου και από τη Θεσσαλονίκη των Άρη και Χ.Α.Ν.Θ. (Χ.Α.Ν. Θεσσαλονίκης). Το 1932 εμφανίστηκε η πανεπιστημιακή ομάδα των Αθηνών, που έπαιξε σπουδαίο ρόλο στην εξέλιξη του αθλήματος στην προπολεμική περίοδο. Κατέκτησε το πρωτάθλημα το 1933 και το 1934, αλλά την επόμενη χρονιά αποχώρησε λόγω διαφωνιών με τον διευθυντή του πανεπιστημιακού γυμναστηρίου. Η Νήαρ Ηστ ήταν η πρώτη ομάδα στην ιστορία του ελληνικού μπάσκετ που χρησιμοποίησε Αμερικανό παίκτη. Ήταν ο καθηγητής Γουέρλντ, που εργαζόταν στο Κολλέγιο Αθηνών.

Οι πρώτοι κανόνες εφαρμόστηκαν το 1929 από τον Λούις Ρίες, καθηγητή Φυσικής Αγωγής της Χ.Α.Ν. Ο ίδιος, το 1934, εφάρμοσε στην Ελλάδα και τους διεθνείς κανονισμούς.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΠΑΣΚΕΤ

Το άθλημα που σταδιακά κατακτούσε όλο και περισσότερους φίλους στις Η.Π.Α., και είχε περάσει και στην Ευρώπη, ήταν σε νηπιακή μορφή στην Ελλάδα τη δεκαετία του 1930. Ο Ηρακλής Θεσσαλονίκης και το Πανεπιστήμιο Αθηνών ήταν οι δύο πιο οργανωμένες ομάδες, με τους αγώνες πάντως να περιορίζονται αυστηρά

2

εντός συνόρων, αφού οι διεθνείς αναμετρήσεις ήταν ακόμα άγνωστη έννοια. Το 1936, ο Σ.Ε.Γ.Α.Σ., στον οποίο υπαγόταν η εποπτεία του άγνωστου αθλήματος, ανέθεσε στον Μάικ Στεργιάδη να συγκροτήσει την πρώτη Εθνική Ελλάδας στο μπάσκετ. Ο Στεργιάδης ήταν μαθητής του εφευρέτη του αθλήματος, Τζέιμς Νέι-σμιθ, στις Η.Π.Α. και επιστρέφοντας στα πάτρια εδάφη ήταν από τους πρωτεργάτες της διάδοσής του στη χώρα μας. Το πρώτο παιχνίδι της Εθνικής κανονίστηκε με την αντίστοιχη ομάδα της Τουρκίας. Αν και 14 χρόνια μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, εκείνη την περίοδο οι σχέσεις των δύο χωρών ήταν σε ύφεση και υπήρχαν δίαυλοι επικοινωνίας. Ούτε οι Τούρκοι είχαν δώσει άλλο διεθνές παιχνίδι στην ιστορία τους, αν και ήταν λίγο πιο... προχωρημένοι και ετοιμάζονταν για να συμμετάσχουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1936 στο Βερολίνο. Στη σύνθεσή τους υπήρχε κι ένας Έλληνας, ο Διονύσης Σακαλάκ, ο οποίος αγωνιζόταν στην ομάδα της ομογένειας Κουρτουλούκ, ή, όπως την αποκαλούσαν στην ελληνική κοινότητα, Ταταύλα.

Ο αγώνας κανονίστηκε για τις 25 Ιουλίου 1936 στην Κωνσταντινούπολη. Η ελληνική ομάδα αποτελείτο κυρίως από παίκτες του Πανεπιστημίου Αθηνών και μετέβη στην έδρα του αντιπάλου με το πλοίο της γραμμής. Η εμπειρία του αγώνα, και όχι του ταξιδιού, δεν ήταν ιδιαίτερα ευχάριστη. Οι Τούρκοι ήταν καλύτεροι, προηγήθηκαν με 13-4 στο ημίχρονο και επικράτησαν με το τελικό 49-12. Το ματς έγινε σε γήπεδο με παρκέ, άλλη πρωτόγνωρη εμπειρία για τους Έλληνες παίκτες, στο «Μπέγογλου Χαλκεβί Σπορ Σαλονοντά». Οι παίκτες που είχε στη διάθεσή του ο Στεργιάδης, στο πρώτο και τελευταίο παιχνίδι που καθοδήγησε την εθνική ομάδα, ήταν οι εξής: Άλκης Αγγέλου (Πανεπιστήμιο Αθηνών), Αντώνιος Σκυλογιάννης (Πανελλήνιος), Γεώργιος Σαπουντζάκης (Πανεπιστήμιο Αθηνών), Θεοχάρης Αμαραντίδης (Πειραιϊκός), Γιάννης Ναννές (Ηρακλής), Βασίλειος Βάσης (Πανιώνιος), Νικόλαος Κουτσάλης (Πανεπιστήμιο Αθηνών), Φίλιππος Μπαχώμης (Πανεπιστήμιο Αθηνών, αρχηγός). Τους πόντους της ελληνικής ομάδας πέτυχαν από τέσσερις οι Αγγέλου και Σκυλογιάννης και από δύο οι Αμαραντίδης και Ναννές. Η εθνική ομάδα χρειάστηκε τέσσερα χρόνια για να επανεμφανιστεί στο διεθνές προσκήνιο. Το καλοκαίρι του 1940 μετέβη στο Κάιρο, όπου γνώρισε την ήττα από την Αίγυπτο με 60-35.

1. Αντίγραφο μπάλας μπάσκετ της πρώτης δεκαετίας του προηγούμενου αιώνα από το Μουσείο του αθλήματος στη Β. Καρολίνα των Η.Π.Α.

2. Ιστορική φωτογραφία από τον πρώτο αγώνα μπάσκετ στην Ελλάδα το 1918 στο γήπεδο της Χ.Α.Ν. Αθηνών, όπου φαίνονται καθαρά οι δύο καρέκλες στερεωμένες ανάποδα αντί για το καθιερωμένο καλάθι.